

Scivil jaarverslag

2022

Inhoud

1	Voorwoord	4
2	Kenniscentrum	8
3	Citizen Science Netwerkdag	10
4	Amai! - tweede editie	14
5	Lancering inspiratiegids 'Citizen science in de klas'	16
6	Bijdrage aan internationale werkgroepen	20
7	Scivil op conferenties	22
8	'Iedereen onderzoeker'-expo	24
9	Visie en strategie	26
10	Blik naar de toekomst	29

1

Voorwoord

©Anvan Giesgen

2022 was een bijzonder jaar voor Scivil. Na een periode van lockdowns en beperkingen konden we eindelijk weer volop fysieke events organiseren en bijwonen, en konden we opnieuw persoonlijke contacten leggen zonder behulp van een webcam.

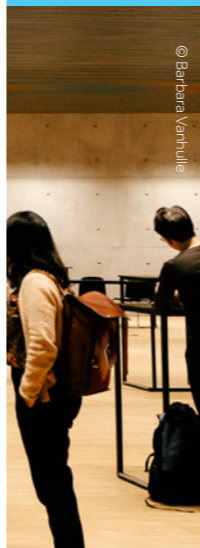
Wat een verademing was het om de Vlaamse, Belgische en Europese citizen science-gemeenschap terug persoonlijk te ontmoeten! Natuurlijk zijn we niet plots de opportuniteiten vergeten die online meetings, webinars en zelfs online conferenties bieden voor een hedendaags kenniscentrum. In 2022 zochten en vonden we de ideale mix tussen digitaal en 'real-life' contact.

En die mix was nodig, want de vraag naar inzicht, advies en partnerschappen bleek groter dan ooit tevoren. Scivil bood aan een recordaantal citizenscience-initiatieven begeleiding op maat. Tegelijk breidden we ons netwerk uit naar meer diverse stakeholders. Naast academici legden we contact met professionals uit steden en gemeenten, het middenveld en burgerbewegingen, scholen, en culturele organisaties zoals bibliotheken en musea. Citizen science is steeds sterker vervlochten in de Vlaamse samenleving.

“Citizen Science is steeds sterker vervlochten in de Vlaamse samenleving”

Bovendien is Scivil ook op het Europese toneel een sterk merk geworden. Onze deelname aan Europese conferenties, werkgroepen, workshops en publicaties gaat niet onopgemerkt voorbij, en steeds vaker wordt Scivil op supranationaal niveau uitgenodigd en beschouwd als toonvoorbeeld. Zo wordt Scivil een draaischijf van expertise, waarin de Vlaamse en Europese citizenscience-community elkaar versterken.

2022 was ten slotte ook een jaar van vele hoogtepunten. De tweede editie van ama! verzamelde meer dan 500 ideeën op 50 events, de tweede Citizen Science Netwerkdag lokte een Vlaams én internationaal publiek naar Brugge, en ook de publicatie van de inspiratiegids 'Citizen science in de klas' was een schot in de roos.

Ik kijk terug naar 2022 met een groot gevoel van dankbaarheid. Dankbaar, omdat er eindelijk terug fysieke events en persoonlijke ontmoetingen waren. Dankbaar, omdat online meetings niet langer een noodzakelijkheid waren, maar een opportuniteit. Maar bovenal ben ik dankbaar voor ons schitterend Scivil-team, onze partners en de vele vrijwilligers die elke dag opnieuw schrijven aan het succesverhaal dat de Vlaamse citizen science is.

Annelies Duerinckx
coördinator Scivil

2

Kenniscentrum

In 2022 draaide ons kenniscentrum weer op volle toeren. We voerden **52 adviesgesprekken** met citizenscience-initiatieven en verzorgden **38 lezingen, workshops en infostands** over citizen science op diverse externe events. Zo kregen we de kans om op enkele grote events Scivil en amai! bekend te maken, zoals het Nerdland festival, de SETT-beurs en de Dag van de Wetenschap. Daarnaast organiseerden we **9 events in eigen beheer**, waaronder onze Citizen Science Netwerkdag.

Naast de adviesgesprekken, presentaties en events ondersteunden we de Vlaamse Overheid bij de ontwikkeling van **een citizenscience-projectoproep over voedsel**. In een volgende fase zetelde onze citizenscience-adviseur Jef Van Laer in de jury om de projecten te selecteren die uiteindelijk financiering kregen. Daarnaast droegen we bij aan **twee andere jureringsprocessen**, waaronder ook ons eigen amai!-project.

"In 2022 draaide ons kenniscentrum weer op volfle toeren."

3

Citizen Science Netwerkdag

© Barbara Vanhulle

Op 15 november konden we (eindelijk!) onze tweede fysieke Citizen Science Netwerkdag organiseren. We brachten de Vlaamse citizenscience-community samen in Brugge om kennis en ervaringen uit te wisselen en om te discussiëren over enkele hot topics binnen de citizenscience-wereld.

*“Margaret Gold
bracht haar ervaring
met citizen science in
een inspirerende
keynote”*

© Barbara Vanhulle

Margaret Gold, coördinator van het Citizen Science Lab aan de Universiteit van Leiden, deelde tijdens een boeiende keynote haar ervaringen binnen de Europese 'Mutual Learning Exercise on Citizen Science'.

Ze lichtte daarbij toe hoe nationale netwerken met deze oefening aan de slag kunnen gaan. Na de keynote konden de deelnemers een eigen programma samenstellen.

33 gastsprekers namen het woord in **10 verschillende sessies**: met lezingen, discussiemomenten, workshops en netwerkgelegenheden was er voor ieder wat wils. Bovendien voorzagen we voor het eerst **een Engelstalig programma** om ook de anderstalige citizenscience-collega's aan te spreken.

Met meer dan **115 aanwezigen** blikken we terug op een succesvolle editie van onze Citizen Science Netwerkdag. We kijken alvast uit naar de volgende editie!

Je kan de [netwerkdag herbeleven](#) via onze website. Je vindt er naast foto's ook de presentaties van de sprekers.

4

Amai! – tweede editie

Amai!, ons citizenscience-project over artificiële intelligentie (AI), draaide dit jaar een tweede editie en bereikte daarmee opnieuw meer dan een half miljoen Vlamingen. Net zoals in de eerste cyclus konden burgers nadenken en vragen formuleren rond de toepassing van AI. Zo verzamelden we **563 ideeën**, online via de website, maar ook offline op verschillende grote en kleine events.

“In gesprek gaan met de ‘maatschappelijke toepassers’ geeft een waardevol inzicht rond hun bezorgdheden maar ook de opportuniteiten die AI kan bieden.”

Amai! was dit jaar aanwezig op bijna **50 verschillende events**, waarbij we de burger op een interactieve manier uitdaagden om na te denken over AI.

De 563 ideeën die we dit jaar verzamelden, groepeerden we tot **33 clusters**, waarop consortia konden intekenen. Uit de ingediende projectvoorstellen selecteerden we uiteindelijk **vijf projecten** die financiering ontvangen.

Dit jaar besteedden we ook aandacht aan de ondersteuning van de vier projecten uit de eerste cyclus. Tijdens regelmatige intervisiemomenten gaven deze projecten een update en konden ze advies vragen voor vervolgstappen.

Bezoek www.amai.vlaanderen voor meer info.

5

Lancering inspiratiegids 'Citizen science in de klas'

De Scivil-werkgroep Educatie - met onderzoekers van de Odisee Hogeschool, de Karel de Grote Hogeschool en het Scivil-team - werkte in 2022 aan een inspiratiegids voor initiatiefnemers van citizen science-projecten over het thema '[Citizen science in de klas](#)'. Eind november stelden we de gids voor aan het grote publiek. Ondertussen lanceerden we ook [de interactieve online versie](#).

Het startpunt voor de gids was het mooie potentieel van de synergie tussen citizen science-projecten en educatie. Zowel scholen als initiatiefnemers van citizen science-projecten winnen bij een samenwerking. Via citizen science bieden scholen **een authentieke leeromgeving** die leerlingen extra motiveert.

Initiatiefnemers van citizen science-projecten vinden in scholen niet alleen een groot bereik; de samenwerking met leerkrachten en jongeren werkt vaak ook bijzonder inspirerend. Toch merkten we dat citizen science-projecten met heel wat vragen zitten over een samenwerking met scholen. Hoe pas je een onderzoeksproces aan voor gebruik in de klas? Wat zijn eindtermen en onderzoeksdoelen, en hoe kan jouw project daarop inspelen? De gids beantwoordt dit soort vragen.

Raadpleeg de inspiratiegids
'[Citizen science in de klas](#)'

We lanceerden de gids tijdens onze Citizen Science Netwerkdag. Dat deden we met een workshop in samenwerking met Digiwijs, een onderwijs­event voor leerkrachten over digitaal educatief materiaal. Dit gaf ons meteen de mogelijkheid om leerkrachten en onderzoekers samen te brengen. Het resultaat was een workshop vol boeiende inzichten en ontmoetingen.

Ook in 2023 blijven we inzetten op de link tussen burgerwetenschap en onderwijs. Samen met onze educatieve zusterorganisatie Brightlab zullen we ons naar leerkrachten richten.

“Zowel scholen als initiatiefnemers van citizenscience­projecten winnen bij een samenwerking”

Bijdrage aan internationale werkgroepen

Ook dit jaar bouwden we ons internationale netwerk verder uit. Zo droegen we bij aan twee werkgroepen van de **European Citizen Science Association (ECSA)**. Binnen de werkgroep '**National Platforms**' werkten we de afgelopen drie jaar mee aan criteria die coördinatoren van burgerwetenschapsplatforms helpen beslissen welke projecten op te nemen op hun platform. Dat resulteerde in een mooie [publicatie](#) waarin we de criteria toelichten.

In het kader van de werkgroep '**Citizen Science for Health**' stelden we een internationale bevraging op. Deze bevraging peilde naar de diversiteit van citizenscience-projecten in het domein van gezondheid. Zo kregen we meer inzicht in een tot nog toe onontgonnen veld in Europa.

We zijn ook actief in andere internationale werkgroepen. Zo droegen we bij aan de toolkits rond 'Digital Inclusion' en 'Behaviour and Policy' binnen het [CitiMeasure project](#), en aan een toolkit over citizen science over invasieve soorten binnen de COST-actie [Alien-CSI](#).

7

Scivil op conferenties

Naast onze bijdrage aan de ECSA-werkgroepen namen we in 2022 ook deel aan verschillende internationale conferenties. We presenteerden er het amai!-project en de resultaten van onze bevragingen bij [burgerwetenschappers](#) en [academici](#). Door deel te nemen aan deze events houden we de vinger aan de pols over nieuwigheden binnen de citizenscience-community.

Overzicht conferenties

Engaging Citizen Science Conference,
Denemarken

Open Innovation in Science Research Conference, Zwitserland

Lees de studie
'Citizen science bij Vlaamse wetenschappers'

Lees de studie
'De burger in Vlaamse burgerwetenschap'

C*Sci Conference,
online

ECSA Conference,
Duitsland

Future of SciComm Conference,
België

08

Teek a Break

8

'Iedereen onderzoeker' -expo

De 'Iedereen onderzoeker'-expo laat bezoekers kennismaken met de onderzoeksmethodiek en ontstaansgeschiedenis van citizen science. De meeste aandacht gaat evenwel naar actuele burgerwetenschapsprojecten die de toeschouwers uitnodigen om zelf deel te nemen. In 2019 startte onze 'Iedereen onderzoeker'-expo in De Krook in Gent, en in 2021 was de expo in Technopolis te bezichtigen. Dit jaar zagen we het grootser en brachten we de expo naar **verschillende locaties in Vlaanderen**.

In het voorjaar kon de expo studenten inspireren in de bibliotheek van **Thomas More in Mechelen**. Tijdens de zomermaanden verhuisden we de expo naar de **stadsbibliotheek van Leuven**, om te eindigen in de **bibliotheek van Beringen**. De expo biedt ons een mooie kans om vele burgers te bereiken en hen in te wijden in de citizenscience-wereld. Ook in 2023 zullen we de expo opnieuw laten rondreizen.

*"Ook in 2023 zullen we
de expo opnieuw laten
rondreizen."*

Bekijk de panelen
van de expo

Citizen Science
Vlaanderen

Scivil brengt
wetenschappelijke
en burgerwetenschappelijke
onderzoeksmethodieken
samen

9

Visie en strategie

Scivil – Bouwt bruggen voor betere burgerwetenschap

Naar aanleiding van een nieuw convenant met de Vlaamse Overheid (2023-2028) herbekeken we met het hele team de visie en strategie van Scivil. We deden dat aan de hand van de 'Theory of change'-methodiek. Eerst omschreven we de gewenste langetermijnimpact op de maatschappij. Daarna zoomden we in op de activiteiten waarmee we willen bijdragen aan deze maatschappelijke impact. We behielden in grote lijnen de drie oorspronkelijke strategische doelstellingen, en voegden er nog een vierde aan toe die specifiek focust op de wetenschappelijke onderzoeksmethodiek van burgerwetenschap:

- Scivil **promoot** citizen science zodat iedereen actief kan bijdragen aan oplossingen voor wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken.
- Scivil **verbindt** citizenscience-stakeholders zodat ze samen impactvolle burgerwetenschapsprojecten kunnen realiseren.
- Scivil **ondersteunt** Vlaamse citizenscience-initiatieven zodat deze divers, kwalitatief, impactvol en internationaal toonaangevend zijn.
- Scivil **innoveert** citizen science, zodat de onderzoeksmethode afgestemd blijft op de nieuwste wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties.

Blik naar de toekomst

In 2023 bouwen we verder op de mooie resultaten van 2022. Zo zal het **amai!-project** aan een derde editie starten, met een extra focus op onderwijs. We lanceren een **nieuwe workshopreeks 'common challenges'**, deze keer met een focus op citizen science in samenwerking met **musea, bibliotheken en lokale besturen**. In maart sturen we bovendien onze eerste **Engelstalige nieuwsbrief** uit.

We treden daarnaast als partner op in verschillende nieuwe citizenscience-projecten. Zo zijn we betrokken bij '**NieuwsWijsNeuzen**', dat kinderen tussen 8 en 12 jaar oud weerbaar wilt maken tegen desinformatie door in te zetten op nieuwswijsheid. Scivil zal specifiek werken aan een meldpunt voor desinformatie op sociale media, waar kinderen berichten kunnen melden waaraan ze twijfelen.

"In 2023 bouwen we verder op de mooie resultaten van 2022."

Daarnaast zijn we partner in een project dat het **omgevingslawaaï in Vlaanderen** zal meten en de waardering ervan in kaart brengt. Dit project wordt gefinancierd door het Programma voor Innovatieve Overheidsopdrachten. Scivil is verantwoordelijk voor de citizenscience-component. Meer info over dit project vind je binnenkort op onze website.

Tot slot zullen we in 2023 onze opdracht als kenniscentrum verderzetten. We blijven inzetten op de verdere professionalisering van onze kennis, en we blijven ons Vlaamse én internationale netwerk verder uitbouwen. Heel wat ambitieuze plannen dus, om van 2023 een mooi en succesvol jaar te maken!

rvo-society
bring science to life.
your life.

Met steun van

Kapeldreef 75, 3001 Leuven

info@scivil.be

www.scivil.be

